

Kulturna akcija v delovnih organizacijah

Ob splošnem razvoju samoupravne družbe in iskanju najustrežnejših oblik delavske in družbene samouprave vedno znova poudarjamo potrebo po stalnem dvigovanju izobrazbene in kulturne ravni delavca — samoupravljavca. Prav zaradi tega si v sindikatih tudi zastavljamo kot eno temeljnih nalog stalno skrb za čim višjo splošno izobrazbeno raven s poudarkom na čim širši družbeni razgledanosti delovnih ljudi. O razgledanosti in visoki izobrazbeni ravni pa ne moremo govoriti, če se kot delovni ljudje ne zanimamo, vključujemo in ne skrbimo za kulturo, ki je neodtujljiva sestavina in eden nujnih pogojev za razvijanje samoupravne socialistične družbe.

Pri mestnih sindikatih v Ljubljani se načrtno ukvarjamo z vprašanji kulturne dejavnosti v delovnih organizacijah. Ob splošnem prizadevanju za urejanje kulturne politike v Ljubljani je posebna komisija pri mestnem svetu sindikatov prevzela pobudo za organizacijo kulturne akcije v delovnih organizacijah.

Kulturna akcija naj bi bila povečana aktivnost na kulturnem področju, ki bi vplivala na spreminjanje dosedanjih razmer in pospešila dvig kulturne ravni. Gre za večji kulturni vpliv v delovnih organizacijah. Cilj kulturne akcije naj bi bil:

— spreminjati miselnost in odnos delovnih ljudi do kulture;

— zagotoviti večje možnosti za kulturno — umetniško ustvarjalnost na širše sprejemanje kulturnih dobrin;

— vplivati na premagovanje ovir, ki preprečujejo hitrejši razvoj samoupravljanja v kulturi;

— začeti odločnejši boj proti lažni kulturi, ob čemer bi morali bolj uveljaviti kulturne vrednote in usmerjati ljudi h kritični presoji vsega tistega, kar posredujejo posamezni posredniki kulture;

— spodbuditi načrtnejša prizadevanja v zvezi s kulturno vzgojo mladine in odraslih.

Anketa, ki jo je na začetku akcije izvedla komisija za kulturno dejavnost pri mestnem svetu sindikatov v delovnih organizacijah, je pokazala, da sedanje stanje na tem področju ni zadovoljivo. V Ljubljani je vsega dvajset delovnih organizacij, za katera bi lahko obveljalo, da imajo dobro razvito in organizirano kulturno dejavnost. Za večino ostalih pa ve-

lja ugotovitev, da se za kulturo zanima in kulturnih prireditev udeležuje razmeroma ozek krog zaposlenih. Živahna in pestra je kulturna dejavnost predvsem v delovnih organizacijah, ki imajo za kulturo zadolžene posameznike ali pa posebne odbore. Ta dejavnost obsega povečini organizacijo proslav ob raznih prilikah, prirejanje izletov s kulturnim ciljem, obiske gledaliških predstav oziroma organizacijo gostovanj za kolektive dislociranih obratov, odkupovanje likovnih umetnin, sodelovanje predvsem mladine v društvih pri organizaciji kulturnih prireditev itd.

Te dejavnosti bi bilo treba poživiti, popestriti in predvsem razširiti na širši krog zaposlenih v večjem številu delovnih organizacij. Pri tem pa ne sme ostati le pri trenutni kampanji. Akcija mora postati trajna pobuda vseh za kulturo zavzetih in splošno ljudsko gibanje za kulturo v kulturi. Vse, kar je v kulturi že začetega, pozitivnega, kar se je za delovne ljudi izkazalo privlačno in koristno, pa bi morali razvijati naprej in si prizadevati za višjo stopnjo kakovosti.

Ponekod, v nekaterih delovnih organizacijah pa je kulturna dejavnost deležna bolj malo pozornosti. Komisija mestnih sindikatov za kulturno dejavnost si je zato zastavila nalogo, da z neposrednimi pogovori v delovnih organizacijah posreduje širšo informacijo o namenu, ciljih in obliki kulturne akcije. Nobena delovna organizacija ni samo proizvodna, temveč je tudi socialna enota, zato bi morala biti kultura nujno navzoča v njeni proizvodni in socialni usmeritvi. Stališče mestnih sindikatov je, da bi moralo biti v statutih delovnih organizacij zapisano, kakšne dolžnosti ima delovna organizacija do delavcev tudi kar zadeva njihovo kulturno življenje in kakšne so njihove dolžnosti in pravice. Statuti naj bi delovne organizacije obvezali, da pripravijo letne programe kulturne dejavnosti in da sodelujejo z ustreznimi dejavniki.

Samo v statutih zagotovljene možnosti za kulturno dejavnost še ne pomenijo, da se bo v kulturno akcijo res vključil širši krog delavcev in to vseh tudi neposrednih proizvajalcev, kar je prav gotovo eden

izmed ciljev. Ta cilj bo mogoče doseči šele s pomočjo dobro pripravljenega programa kulturne dejavnosti. Zastavlja se problem, kakšen naj bo program, da bo ustrezal interesom delavcev, posebnim delovne organizacije, okolju idr.

Za pripravo programa je nujno treba poznati razmere, potrebe in težnje zaposlenih. To pomeni, da je potrebna temeljita analiza stanja, zlasti ker izkušnje kažejo, da gre pri velikem številu delavcev v naših delovnih organizacijah za dokaj nizko stopnjo prebujevanosti kulturnih potreb in interesov. Zato je treba z akcijo spodbuditi te potrebe in interese. O programu kulturnega dela pa naj bi dokončno odločali samoupravni organi, ki bi hkrati zagotovili tudi potrebna sredstva.

Da pa bi vsaka delovna organizacija lahko učinkovito oblikovala in uresničevala svojo kulturno politiko, mora čimprej izvoliti posebno komisijo ali odbor, ki bo skrbel za uresničevanje programa. V večjih delovnih organizacijah pa bi kazalo razmisliti o posameznikih

— organizatorjih kulturnega življenja.

Pogoj za uspešno kulturno delovanje je tudi informiranost o programu kulturne dejavnosti, programih in prireditvah kulturnih institucij. Komisija pri mestnih sindikatih je zbrala programe prireditev ZKPO in v kulturnih ustanovah v Ljubljani, ki so na voljo delovnim organizacijam.

Program kulturne dejavnosti, ki ga bodo izdelale delovne organizacije, naj obsega vse od gledališke, glasbene, likovne, filmske, muzejske in drugih dejavnosti, vse do razširjanja knjige in kulturno vzgojne dejavnosti. Program naj se predvsem odpira navzven, povezuje s kulturno dejavnostjo v krajevnih skupnostih, kjer delavci živijo in naj uvaja sodobne in čim bolj pestre oblike delovanja. Pri izvajanju in že načrtovanju programa pa je nujno sodelovanje z Zvezo kulturno prosvetnih organizacij, kulturnimi ustanovami, delavskimi univerzami in kulturno skupnostjo.

V kulturni akciji si morajo jasno zastaviti konkretne naloge tudi vse osnovne sindikalne organizacije. Brez njihove pobude in odgovornosti za višjo kulturno raven bo v delovni organizaciji težko izvajati učinkovito kulturno politiko in vplivati na kulturno politiko v Ljubljani. Kajti s kulturno akcijo, z večjim interesom delovnih ljudi naj bi bil v večji meri zagotovljen tudi vpliv na oblikovanje kulturne politike v Ljubljani. Delovni človek naj bi postal tisti aktivni subjekt, ki daje sredstva, oblikuje kulturno politiko in kulturo sprejema. Ta kultura pa je odraz njegovih realnih potreb.

Prizadevanja sindikatov kot osnovnega pobudnika za uveljavitev kulture morajo težiti k množičnosti in v enaki meri kvaliteti. Zato je nujno zavrniti vse nekvadratno in vsebinsko problematično vse, kar uvrščamo med plažo in kič in kar odvrta ljudi od pristne kulture.

Naš cilj je, da bi delovni ljudje množično začutili potrebo po kulturni dejavnosti, po kulturnih vrednotah in postali osveščeni. To pomeni, da bodo lahko sami skrbeli za svojo kulturno rast, da bodo znali kritično presojati vsebino kulturno umetniških stvaritev in da bodo tako vplivali na kulturno politiko svoje okolice in širše družbene skupnosti.

JANKO VRHUNC

Z razstave umetniških del pripadnikov JLA, ki je bila te dni v Mestni galeriji

Ljubitelji knjig smo dobili novo zatočišče. Na vogalu Trga revolucije in Vegove ulice je Partizanska knjiga odprla namreč svojo knjigarno, ki bo še zlasti prav prišla dijakom in študentom